

Punt a la i

Núm. 116 / Maig 2006

Menors que emigren sols del Marroc a Catalunya

Marta Comas i Violeta Quiroga
Col·lecció Polítiques núm. 51

Aquesta recerca és una contribució a l'anàlisi d'un fenomen migratori que ha colpejat la societat catalana en els darrers anys: l'arribada al nostre país de nois menors d'edat procedents del Marroc. Si bé des de l'aparició d'aquest fenomen el 1999 s'ha avançat tant en les actuacions com en el coneixement d'aquest col·lectiu i de les seves necessitats, mancava encara analitzar la dimensió transnacional d'aquesta migració. La col·laboració entre la Fundació Jaume Bofill i un equip de la UNICEF a Tànger ha permès fer treball de camp a ambdós països, comparar la situació dels menors aquí i al Marroc, i seguir els seus itineraris. La recerca posa de relleu una nova dimensió de les migracions dels menors: el paper que hi juguen les famílies al llarg de tot el procés migratori, tant a l'hora de prendre la decisió, com en el viatge i el reagrupament familiar.

ÍNDEX: Presentació. 1. Introducció. PRIMERA PART: EL PERFIL SOCIOCULTURAL I FAMILIAR DELS MENORS QUE ARRIBEN A CATALUNYA. 2. L'origen geogràfic. 3. L'escolarització. 4. La crisi socioeconòmica i familiar. SEGONA PART: L'EMIGRACIÓ CLANDESTINA. 5. Els arguments per prendre la decisió d'emigrar. 6. La posició familiar davant el projecte migratori del fill. 7. El pas de la frontera. TERCERA PART: ELS ITINERARIS I ELS PROCESOS D'ACOLLIDA A CATALUNYA. 8. L'itinerari a la

Península. 9. La desprotecció de la vida al carrer. 10. Les adaptacions del sistema de protecció a Catalunya. QUARTA PART: D'EMIGRANTS A IMMIGRATS: LA INTEGRACIÓ. 11. La relació amb la família des de Catalunya. 12. Les xarxes de suport. 13. La inserció i claus de l'èxit. 14. Conclusions i propostes d'actuació. Annexos. Bibliografia. ■

De l'Equador a Catalunya: El paper de la família i les xarxes migratòries

Claudia Pedone
Col·lecció Polítiques núm. 52

Aquesta recerca segueix els processos i els canvis estructurals que ha sofert el flux migratori equatorià tant en el temps com en l'espai. Aborda la família com a iniciadora de la cadena migratòria. La família estimula i facilita l'accés al treball, i en el seu interior es desenvolupen una sèrie d'estratègies per la supervivència i l'assistència dins del projecte migratori. La dona s'ha convertit en la primera baula de la cadena migratòria equatoriana a causa dels problemes econòmics generats per la desfeta nacional i per les expectatives de trobar feina a l'Estat espanyol. En aquest sentit, les dones han estat les principals articuladores de les xarxes migratòries i s'han convertit en importants actors econòmics generant els recursos necessaris per a l'accés al mercat de treball d'elles mateixes, dels homes i de la resta dels membres dels seus grups domèstics extensos. En la re-

cerca es posen al descobert les relacions de poder, entre elles les de gènere i les generacionals, en què la reciprocitat, les autoritats detinides fins aleshores, les renegociacions familiars, la solidaritat i el conflicte queden en evidència i es resignifiquen en un context migratori transnacional. La recerca també posa de manifest la importància que té l'accés dels fills i les filles a l'educació per les famílies migrants equatorianes a Catalunya.

ÍNDEX: Presentació. 1. Introducció. 2. Equador: una crisi sociopolítica i econòmica sense precedents històrics. 3. Estratègies migratòries i el paper que tenen les cadenes i les xarxes entre la població equatoriana. 4. Relacions de gènere en les cadenes familiars equatorianes en un context migratori internacional. 5. Diversificació de les cadenes migratòries en l'àmbit laboral. 6. Una mirada des de les famílies equatorianes i el paper de l'educació a Catalunya. Conclusions i recomanacions. ■

El tractament del dret i de la justícia en el currículum de ciències socials per a l'educació secundària

Montserrat Casas, Montserrat Oller,
Joan Pagès (coordinador)
i Carme Valls

Els objectius d'aquesta recerca són: esbrinar les representacions sobre el dret i la justícia dels nois i noies de 4t d'ESO de Catalunya, comparar-les amb les d'altres països i suggerir idees per al tractament del dret en

l'ensenyament obligatori. La informació, tractada combinant l'anàlisi quantitativa i qualitativa, s'obté a través d'enquestes –amb preguntes tancades i obertes– a 166 alumnes de 8 centres públics catalans de diferents territoris i condició social i econòmica. Entre els resultats de la recerca s'observa que els nois i les noies catalans tenen coneixements i opinions sobre el dret i la justícia que utilitzen per valorar les situacions produïdes en el seu entorn. Com passa també amb les dels joves d'altres països, no són representacions construïdes com a conseqüència d'aprenentatges escolars sinó com a resultat de les seves experiències socials.

ÍNDIX: Introducció. PRIMERA PART. FONAMENTACIÓ TEÒRICA I METODOLÒGICA. 1. Per què una recerca sobre el tractament del dret i de la justícia en el currículum de ciències socials de l'ESO? Objectius, supòsits i continguts de la recerca. 2. On ubicar aquesta recerca? La investigació en didàctica de les ciències socials i els coneixements dels adolescents sobre el dret, la justícia i la llei. Una recerca sobre les representacions socials. 3. Què s'ha investigat sobre l'ensenyament i l'aprenentatge del dret, de la justícia i de la llei? Què sabem? 4. El qüestionari i la mostra. SEGONA PART: LES REPRESENTACIONS DEL DRET, DE LA JUSTÍCIA I DE LA LLEI D'UN GRUP D'ADOLESCENTS DE 4T D'ESO. 1. Coneixements sobre el dret, la llei i la justícia: Què saps? 2. Què penses, què creus, què opines? 3. Estudi de casos. 4. Per acabar. Què més opines? Què més saps? Conclusions i suggeriments. Bibliografia. ■

Cuines en migració. Alimentació i salut d'equatorians, marroquins i senegalesos a Catalunya

Elena Espeitx i Juanjo Càceres
Publicat per la Fundació Jaume Bofill i l'Obra Social de Caixa Sabadell a la col·lecció Nexes, estudis d'immigració núm. 2
Anàlisi dels comportaments alimen-

taris de la població immigrada de l'Equador, el Marroc i el Senegal que resideix a Catalunya amb l'objectiu d'establir la relació que tenen amb el seu procés migratori, i exposar les conseqüències dels canvis en la seva alimentació. Les circumstàncies que influeixen tant en les transformacions com en les continuïtats en l'alimentació inclouen entre d'altres el tipus d'inserció laboral, el nivell d'ingressos, la situació legal i l'estructura familiar. A més, canvis i permanències es relacionen també amb creences, representacions i valors. Així, hem detectat permanències derivades de l'origen, com ara alguns valors relatius a l'hospitalitat i la comensalitat, i canvis vinculats a la societat de destinació, que fan majoritàriament referència a la salut i la imatge corporal. Pel que fa a les conseqüències dels canvis, quan les condicions econòmiques, laborals, legals i familiars són òptimes, l'adaptació alimentària es produeix de manera fluïda. En canvi, si la migració es una font d'estrès, el procés d'adaptació alimentària pot generar situacions complicades que requeriran la intervenció dels professionals de la nutrició.

ÍNDIX: 1. Introducció. 2. Els immigrants marroquins. Origen. Destinació. 3. Els immigrants senegalesos. Origen. Destinació. 4. Els immigrants equatorians. Origen. Destinació. 5. Conclusions. L'alimentació en migració. Les continuïtats en l'alimentació en migració. Els canvis en l'alimentació en migració. Consideracions finals. 6. Bibliografia. ■

Moviment obrer, canvi polític, social i cultural. Comissions Obreres a Catalunya 1964-1978

Elionor Sellés i Vidal
Tesi de doctorat
Aquesta tesi aborda, en una prime-

ra part, l'aparició a mitjans dels anys seixanta del nou moviment obrer; l'evolució i característiques d'aquest moviment fins els primers anys setanta, i la contribució d'aquest moviment social a la transició. En la segona part es tracta el procés de conscienciació dels treballadors; l'impacte que la militància va tenir en les persones transformant-les des d'un punt de vista social i cultural; l'aparició de la consciència feminista en les dones treballadores, i, per últim, la percepció que els propis militants tenen sobre l'aportació del moviment obrer al canvi polític. En aquest treball les fonts orals han resultat decisives. A la primera part han revelat matisos i perspectives novedosos sense els quals no podríem tenir un coneixement complet dels esdeveniments –l'aparició de Comissions Obreres a Catalunya n'és un exemple. A la segona part les Comissions Obreres són l'eix central sobre el qual es vertebrava l'estudi. De la narració dels informants i a través d'una anàlisi rigorosa d'aquesta explicació se'n desprèn l'imaginari col·lectiu del món dels treballadors en aquest període decisiu de la història catalana.

ÍNDIX: I. INTRODUCCIÓ. II. EL NOU MOVIMENT OBRER, 1964-1978. 1. La Dictadura franquista. 2. La classe treballadora a la Catalunya dels anys seixanta. 3. El món sindical. 4. El naixement de Comissions Obreres a Catalunya, 1964-1965. 5. El nou moviment obrer 1966-1969. 6. La lluita per la direcció del moviment obrer. Organització i debats, 1966-1969. 7. L'eclosió del moviment obrer, 1970-1973. 8. Canvi polític i moviment obrer, 1974-1978. III. TRAJECTÒRIES OBRERES. 1. Fonts orals d'una recerca. 2. Procés de conscienciació. 3. Transformació personal i cultural. 4. Feminisme: una nova consciència. 5. Antifranquisme i moviment obrer. IV. CONCLUSIONS: MOVIMENT OBRER, CANVI POLÍTIC, SOCIAL I CULTURAL. V. FONTS. VI. BIBLIOGRAFIA. VII. ANNEX. 1. Apunts biogràfics. 2. Gràfiques. 3. Cronologia. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen es poden consultar a la nostra biblioteca dins dels horaris d'atenció al públic. En aquest full també s'indiquen tots aquells treballs dels quals se'n preveu la publicació.

Punt a la i

Núm. 117 / Abril 2007

L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2005

Xavier Bonal Sarró (director)
Col·lecció Polítiques núm. 53

Es tracta d'un informe sobre educació pioner al nostre país, equivalent a altres informes que s'elaboren periòdicament en països del nostre entorn de referència obligada per al coneixement dels seus sistemes educatius, el debat sobre educació i el disseny de polítiques educatives. La diversitat d'autors que l'han elaborat el converteixen en un informe plural que reflecteix una visió sobre alguns dels temes més rellevants que determinen el debat educatiu avui a Catalunya. L'eix d'anàlisi principal de tots aquests temes ha estat el de les desigualtats i el seu impacte en l'educació.

Consta de tres grans apartats. El primer recull i analitza un seguit d'indicadors imprescindibles per a qualsevol observació del sistema educatiu. El segon l'integren les aportacions monogràfiques de més d'una quinzena d'experts. Finalment, el tercer apartat identifica un seguit de prioritats que haurien d'ocupar l'agenda política de l'educació a Catalunya.

ÍNDEX: Presentació. PART I. INDICADORS SOBRE L'ESTAT DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. 1. Demografia educativa recent. 2. Finançament de l'educació. 3. Escolarització dels infants de 0 a 3 anys. 4. Resultats educatius. 5. Fracàs escolar a l'esco-

larització obligatòria. 6. Escolarització als ensenyaments postobligatoris. 7. Educació i ocupació. 8. Formació al llarg de la vida. PART II. ESTUDIS MONOGRÀFICS. 9. PISA 2003: els resultats a Catalunya i les desigualtats. 10. La situació de l'escolarització de 0 a 3 anys. 11. El paper dels ajuntaments en els processos d'escolarització: límits i possibilitats. 12. Els processos d'acollida de l'alumnat estranger. PART III. PRIORITATS DE POLÍTICA EDUCATIVA. 13. Una política educativa per combatre la dualització. 14. La consolidació d'un servei públic d'educació. 15. L'escola i el territori com a sistema de lluita contra el fracàs escolar. 16. ANNEX. Normativa educativa. ■

L'estat de la immigració a Catalunya. Anuari 2005

M. Jesús Larios i Mònica Nadal (directores)
Col·lecció Polítiques núm. 54

Setena edició d'aquest projecte que aglutina la perspectiva jurídica i la sociodemogràfica en l'estudi i seguiment de la immigració a Catalunya. Es tracta de l'única publicació en català que recull de manera sistemàtica dades actuals, i fa la descripció i l'anàlisi de diferents aspectes de l'impacte de la immigració al nostre país. El treball d'una vintena d'experts confegeix el primer volum, que recull articles d'anàlisi jurídica i social centrats en el comentari de les novetats i les dades més recents en àmbits com el mercat de treball, l'escola, la legislació, el sistema judicial o l'activitat de les diferents

administracions. En el segon volum s'ofereix una eina de consulta sobre l'estrangeria al nostre país. Així, s'hi trobarà el recull de les dades principals sobre els col·lectius estrangers més importants a Catalunya; una presentació sintètica de la legislació d'estrangeria en vigor, i un recull de la normativa i la jurisprudència produïda al llarg del darrer any. Finalment, s'hi comenta una selecció de la bibliografia més rellevant publicada durant l'any 2005.

ÍNDEX: VOLUM I - ANÀLISI JURÍDICA I SOCIODEMOGRÀFICA. Presentació. VALORACIÓ GENERAL DE L'ANY. PRIMERA PART: ANÀLISI SOCIOJURÍDICA. 1. El procés de normalització de treballadors estrangers del 2005. 2. Els menors immigrants no acompanyats. El dret a l'assistència jurídica independent dels interessos de les administracions. 3. Algunes reflexions al voltant de les dificultats d'integració sociolaboral dels joves immigrants. 4. Les pasteres també arriben al Tribunal Constitucional. 5. El padró municipal i els immigrants: un comentari sobre la futura Llei Bàsica del Govern i l'Administració local. 6. Perspectives del Pla de Ciutadania i Immigració 2005-2008 en el món local. 7. Les polítiques d'immigració: una gran oportunitat i molts reptes. SEGONA PART: ANÀLISI SOCIODEMOGRÀFICA. 8. L'evolució recent de la població estrangera a Catalunya. 9. Aproximació a la irregularitat a Catalunya. 10. La natalitat i la fecunditat dels estrangers a Catalunya. 11. La nupcialitat de la població estrangera a Catalunya. 12. L'alumnat estranger a Catalunya. 13. La inserció laboral de la població immigrada. 14. Diferències salarials i immigració a Catalunya. VOLUM II - RECULL ESTADÍSTIC I LEGISLATIU. 1. La població estrangera a Catalunya en xifres. 2. Resum de legislació d'estrangeria. 3. Normativa i jurisprudència destacada de l'any 2005. 4. Resenyes de publicacions recents sobre immigració. ■

Ultracatalunya. L'extrema dreta a Catalunya: de l'emergència del búnker al rebuig de les mesquites (1966-2006)

Xavier Casals

Publicat per L'esfera dels llibres

Al llarg de quatre dècades (1966-2006) a Catalunya s'ha desenvolupat un procés pel qual l'agressiu neofeixisme dels anys seixanta i el «neofranquisme» dels anys setanta i vuitanta –sempre minoritaris– s'han eclipsat per deixar pas a l'albada del segle XXI a un populisme dretà que s'oposa a la presència creixent d'immigració magrebina i cerca respectabilitat política i el suport d'un electorat ampli i heterogeni. La limitada presència institucional aconseguida per la Plataforma per Catalunya als comicis municipals de 2003 (amb un regidor a les localitats de Cervera, Vic, Manlleu i El Vendrell) tanca un cicle polític en el si de l'extrema dreta.

En aquest sentit, Catalunya ha estat l'indret d'Espanya en el qual la ultradreta ha manifestat clarament la transició d'una extrema dreta «tradicional» –nostàlgica i corporativa– a una dreta populista i radical de tipus «postindustrial» i homologable a altres realitats europees. D'aquí que el marc cronològic de l'estudi abasti des de la irrupció d'una ultradreta agressiva a mitjans dels anys seixanta (l'anomenat *búnker*) fins al present, fent-se ressò també d'un separatisme ultradretà grupal.

ÍNDEX: Introducció. Un cicle històric. Primera part. La crisi del franquisme (1966-1975). Segona part. La inviabilitat del neofranquisme (1975-1982). Tercera part. De lamarginalitat a l'entris-

me (1982-2006). Quarta part. Un nou escenari: una nova ultradreta (1999-2006). Conclusions. Sis tesis sobre la Ultracatalunya i una perspectiva de futur. Notes. Bibliografia i documentació citada. ■

Educació i comunitat. Reflexions a l'entorn del treball integrat dels agents educatius

Joan Subirats i Bernat Albaigés
(coordinadors)

Col·lecció Finestra Oberta núm. 48

En els darrers anys, la comunitat educativa ha començat a fer explícita la dificultat de l'escola per fer front, tota sola, als reptes de la societat actual. Algunes recerques i experiències han demostrat que el treball integrat i coordinat de tots els agents del territori és una bona via a l'hora de donar respostes integrals a les necessitats educatives d'ara.

El document exposa algunes de les reflexions sobre els principis bàsics que podrien governar el treball integrat en educació i els condicionants que afecten positivament o negativament el desenvolupament d'aquest tipus d'experiències. També proposa algunes línies d'actuació per a la dinamització del treball integrat en el futur i ofereix les conclusions principals de la Comissió Educació i Comunitat (un grup de reflexió format per professionals de l'àmbit socioeducatiu). D'altra banda, l'anex inclou monogràfics sobre el treball integrat des de la perspectiva dels diversos agents socioeducatius (centres educatius, famílies, serveis a les persones, poders públics, a-

gents d'educació no formal, etc.). Aquests articles monogràfics van servir per donar contingut a les sessions de treball de la Comissió.

ÍNDEX: 1. Presentació. 2. Dinàmiques de desintegració social. 3. Principis bàsics del treball integrat en educació. 4. Condicionants del treball integrat. 5. Dinamització del treball integrat. Annex: El treball integrat des de la perspectiva dels agents educatius. ■

Experiències d'aprenentatge servei

Xus Martín i Laura Rubio
(coordinadores)

Publicat per Octaedro

L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina l'aprenentatge de continguts, habilitats i valors amb el servei a la comunitat. Es tracta d'un tipus d'activitat que s'ha desenvolupat de manera intuïtiva des de diferents entitats i àmbits educatius. Des de fa temps s'ha fet un esforç per sistematitzar i compartir bones pràctiques educatives que tenen en comú l'aprenentatge dels infants i joves i la seva acció directa en el medi amb la voluntat de millorar-lo. Aquest llibre aplega una selecció de bones pràctiques amb la voluntat de donar a conèixer aquesta proposta educativa. S'hi presenten deu experiències de forma detallada i agrupades tenint en compte si s'han desenvolupat a l'escola, a la universitat o a l'educació no formal.

ÍNDEX: Pròleg. Presentació. Què és l'aprenentatge servei? 1. L'aprenentatge servei a l'escola. 2. L'aprenentatge servei a la universitat. 3. L'aprenentatge servei a l'educació no formal. Bibliografia. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen es poden consultar a la nostra biblioteca dins dels horaris d'atenció al públic. En aquest full també s'indiquen tots aquells treballs dels quals se'n preveu la publicació.

Punt a la i

Núm. 118 / Abril 2007

Immigrants als instituts. L'acollida vista pels seus protagonistes

Miquel Àngel Alegre, Ricard Benito
i Sheila González
Col·lecció Polítiques núm. 55

La presència de l'alumnat d'origen estranger és un dels fenòmens més importants esdevingut en el món educatiu els darrers anys. Tot defugint qualsevol simplificació, aquest estudi s'endinsa en la complexitat del fenomen migratori i posa el punt de mira en el procés d'acollida dels alumnes nous a l'escola. Inclou com a novetat la veu dels mateixos protagonistes, principalment els nois i noies immigrants, que han estat els grans absents de les recerques desenvolupades fins avui. La seva mirada sobre el procés d'acollida a l'escola ens aporta una informació molt valuosa per a l'estudi. Creiem que el valor afegit d'aquest treball ve donat perquè complementa la línia d'investigació incorporant la perspectiva dels subjectes destinataris de les polítiques. Els resultats d'aquesta recerca han de ser necessàriament concebuts com una ajuda per dissenyar més encertadament els mecanismes i dispositius d'acollida als centres i també per millorar la seva implementació.

ÍNDEX: Presentació. 1. Introducció. 2. Algunes referències per a l'emmarcament teòric. 3. Experiències inicials. 4. Els valors dels aprenentatges. 5. El professorat. 6. Companys. 7. Expectatives de futur. 8. Reflexions pràctiques. Referències bibliogràfiques. ■

Itineraris de formació i inserció laboral dels joves a Catalunya

Rafael Merino i Maribel Garcia
Col·lecció Informes Breus núm.4

La participació dels joves en l'educació secundària postobligatòria a Catalunya és substancialment inferior a la d'altres països del nostre entorn. Aquest fet que ens constaten les dades és un problema clau per al futur del nostre país, tant per les repercussions que té sobre el mercat laboral l'oferta de joves poc qualificats com per les dificultats que tenen aquests joves per construir els seus itineraris formatius i, en conseqüència, d'inserció social i laboral futura. Aquest informe dona compte, per una banda, de la visió més quantitativa de la qüestió i, per una altra, del debat existent entre la comunitat educativa entorn a aquesta situació, recollint els elements principals que haurien de contemplar les polítiques d'educació, formació i treball per incloure aquests joves, en principi fora dels "circuitos educatius", en dinàmiques d'oportunitat formativa. També recull la reflexió d'un grup de professionals experimentats en el treball amb joves en situació vulnerable o de risc i en les polítiques d'inclusió social per aquest col·lectiu, que posa de relleu els grans reptes que han d'afrontar les polítiques socials.

ÍNDEX: Resum. Presentació. 1. Els itineraris formatius dels joves. 2. Transicions de l'escola al mercat de treball després de l'ESO. 3. Conclusions i propostes per al debat. Referències bibliogràfiques. Annex. Conclusions del seminari de discussió de l'informe. ■

Joves i nit: un procés de participació amb joves

Irene Lop i Cristina Valls
Col·lecció Finestra Oberta núm. 49

Informe final del procés participatiu Joves i Nit que va obrir espais de participació als joves de 25 a 29 anys de Barcelona perquè debatessin i fessin propostes sobre com hauria de ser la nit a la ciutat. El procés, iniciativa de la Fundació Jaume Bofill, la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, el CJB i la FAVB, va néixer de la preocupació de totes aquestes institucions per les dificultats d'implicació i participació dels joves en l'àmbit de les decisions públiques, i es va desenvolupar en el marc d'una convocatòria de la Comissió Europea.

El projecte va constar de cinc fases: una de diagnòsi (Recollida de documentació i entrevistes), una de retorn (Devolució i presentació dels resultats) i tres d'obertes a la participació dels joves de la ciutat (Enquesta, Tallers participatius i Jurats de joves). Tot el procés va anar acompanyat de la informació i el debat obert en l'espai web i d'una comissió de seguiment formada per representants de les institucions impulsores i experts.

Entre les conclusions s'aposta clarament per una ciutat que integri els establiments d'oci en les seves places i carrers, que ofereixi un oci proper, distribuït equitativament pels diferents barris. També es valora una ciutat en què els espais públics puguin ser utilitzats a la nit però a la vegada s'és conscient que cal posar limita-

cions a aquest ús i conciliar els interessos de tothom.

ÍNDIX: Introducció. 1. Metodologia: un procés de participació amb joves. La participació dels joves en la presa de decisions públiques. Fases del procés. Comunicació i difusió. Valoració metodològica del procés. 2. Resultats: la nit que volen els joves per a Barcelona. Qui ha participat en el projecte Joves i Nit? Sobre què han participat? Què diuen els joves? Quin model d'oci nocturn volen els joves per a Barcelona? Annex 1. Participants en les entrevistes i els grups de conversa. Annex 2. Enquesta postal. Annex 3. Participants en els tallers participatius. Annex 4. Participants en els jurats de joves. Annex 5. Qüestionari dels jurats de joves. Bibliografia. ■

El Govern de la Generalitat Valenciana, 1983-1995

Tesi de doctorat

Jordi Calvet Crespo

Aquesta tesi té per objecte el Govern de la Generalitat Valenciana, del qual se n'estudien les funcions, l'estructura i la composició durant els primers dotze anys d'existència, quan el PSPV-PSOE disposa de la majoria a les Corts Valencianes. El treball s'emmarca en la perspectiva institucionalista, segons la qual l'acció política depèn de les normes que l'estructuren. En els anys de construcció i desenvolupament de la comunitat autònoma, les característiques socials, polítiques i actitudinals dels governants constitueixen un factor decisiu que condiciona les regles institucionals. Pel que fa a la metodologia de treball, s'empra un qüestionari per entrevistar els consellers, els sotssecretaris i els secretaris generals dels departaments. Les respostes obtingudes són analitzades per contrastar la direcció de la política valenciana efectuada amb les percepcions que els individus en manifesten. Es conclou que la posició regionalista dels governants explica la institucionalització de la Generalitat.

ÍNDIX: L'institucionalisme. 1. L'institucionalisme inicial. 2. L'institucionalisme nou. 3. Les variants de l'institucionalisme. 4. El debat sobre l'estructura i l'actuació. Les funcions i l'estructura del Govern. 1. El Govern de la Generalitat: la direcció de la política valenciana. 2. L'estructura del Consell. 3. Els òrgans superiors o directius de l'Administració. 4. Els titulars de les conselleries i dels òrgans directius de l'Administració. La composició del Govern: els consellers, sotssecretaris i secretaris generals. 1. La posició en l'estructura social. 2. La afiliació política. 3. Les actituds i orientacions polítiques. 4. Les funcions i el perfil del càrrec. Conclusions. Bibliografia. ■

La solidaritat en moviment. Formes d'entendre la solidaritat des de l'acció col·lectiva

Antoni Verger i Albert Terrones

Publicat per Lleonard Muntaner Editor, Fundació Gadeso i Fundació Sa Nostra. Col·lecció Andreu Ferret, 3

Les iniciatives socials amb fins solidaris es caracteritzen per la seva diversitat. Entre elles hi podem trobar una entitat parroquial que dona menjar i roba a població pobre, una associació que gestiona un servei d'orientació laboral per a persones immigrades o una plataforma que lluita per l'abolició del deute extern dels països del sud. Totes aquestes pràctiques estan relacionades amb diferents visions sobre els problemes del món actual i amb les corresponents propostes per solucionar-los. Algunes de les iniciatives solidàries poden resultar incompatibles entre elles. D'altres són més compatibles del que a priori podria semblar.

Aquest treball s'endinsa en la complexitat dels moviments de solidaritat i sistematitza una sèrie de models al voltant dels quals s'agreguen les persones voluntàries i activistes a l'hora d'exercir i de donar significat a la solidaritat. Incideix, a la vegada, en els motius de la transformació, tecnificació i institucionalització del voluntariat,

així com en les implicacions polítiques de determinades formes d'entendre la solidaritat.

ÍNDIX: Prefaci. Presentació. 1. Discursos i pràctiques: cartografia del moviment de solidaritat. 2. Cap a una definició de models de solidaritat en l'acció col·lectiva. 3. Cap a una solidaritat forta. Annex metodològic. Bibliografia. ■

El Canal Segarra-Garrigues i Xarxa Natura 2000. Una anàlisi participativa des de les Garrigues Baixes

Sigríd Muñiz i Gerard Batalla

Es tracta d'un estudi col·lectiu que combina, expressament, sabers locals i coneixement tècnic i que vol inspirar noves fórmules de governança. L'experiència es justifica pels bloquejos i expectatives que, en les comarques de Ponent, ha generat l'aprovació del Canal Segarra-Garrigues i la proposta d'ampliació de Xarxa Natura 2000. Entenent el conflicte socioambiental com una oportunitat per abordar més conscientment i integral aquests projectes, s'ha volgut construir un espai d'anàlisi, diàleg i reflexió entre els actors implicats. S'ha fet des del reconeixement de la complexitat i la incertesa que suposa lidiar amb temes com l'agricultura i la conservació natural. La peça clau ha estat el Grup de Treball Local, el qual, a través de 5 tallers, ha tractat la situació en la zona de les Garrigues Baixes. La pluralitat del grup, així com les tècniques de dinamització emprades i l'aprenentatge assolit, han estat molt ben valorats pels participants.

ÍNDIX: Introducció. 1. Proposta d'investigació. 2. El procés realitzat. 3. Els tallers participatius: a) Diagnòstic col·lectiu, b) Pràctiques locals i configuració del secà, c) Organismes i espais de decisió i acció, d) Projeccions de futur. 4. Valoració de l'experiència: a) Aportacions innovadores, b) Valoració des dels seus protagonistes, c) Present i futur de la proposta. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen es poden consultar a la nostra biblioteca dins dels horaris d'atenció al públic. En aquest full també s'indiquen tots aquells treballs dels quals se'n preveu la publicació.

Punt a la i

Núm. 119 / Juny 2007

El vot electrònic a Catalunya: reptes i incerteses

Jordi Barrat, Marta Catijoch,
Marc Carrillo, Oriol Molas, Josep Maria
Reniu i Andreu Riera
Col·lecció Polítiques, 56

El debat sobre l'ús de les noves tecnologies en els processos electorals, amb les potencialitats i els interrogants que obre, ja fa més d'una dècada que està sobre la taula a nivell internacional. Paral·lelament, diversos països han començat a tirar endavant experiències, més o menys ambicioses, de votació electrònica. Al nostre país, malauradament, no hem disposat fins ara de gaires iniciatives en aquest sentit.

Aquesta és una de les primeres publicacions que aborda, des d'una òptica catalana, el debat sobre l'aplicació de la tecnologia en el procés de votació. S'aproxima al vot electrònic des de tres perspectives: les implicacions jurídicopolítiques, l'impacte sociològic i els condicionants tecnològics. Planteja reptes i incerteses, però també apunta alguns camins per re-situar Catalunya en el mapa de la innovació en el camp de les noves tecnologies aplicades als processos polítics.

ÍNDIX: Presentació. 1. DIMENSIO POLITICOJURÍDICA. Viabilitat del vot electrònic des de la perspectiva politicojurídica. Incidència jurídica del vot electrònic en el règim electoral. Sessió de contrast. 2. DIMENSIO SOCIOLÒGICA. Aproximació sociològica al vot electrònic. Sessió de contrast. 3. DIMENSIO TECNOLÒGICA. Aproximació tecnològica al vot electrònic. Sessió de contrast. 4. 1995-2005. DEU ANYS DE VOT ELECTRÒNIC A CATALUNYA. ANNEX: Avaluació de l'ús del vot elec-

trònic vinculant. Informe sociològic i jurídic de les eleccions a la Junta de Govern del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona (CETIB). ■

Currículum i ciutadania. El què i el per a què de l'educació escolar

Cèsar Coll (director)
Col·lecció Polítiques, 57

Quin bagatge de coneixements, habilitats, actituds, valors i competències són necessaris per incorporar-se a la societat d'avui i de demà? Quin capital cultural hauria d'haver adquirit l'alumnat al final de l'educació obligatòria? En un context cada vegada més internacionalitzat, si volem una societat cohesionada i preparada per abordar els reptes del futur immediat i, alhora, un país que preservi aquells elements que l'identifiquen, no hauríem de girar l'esquena a la reflexió ni al debat sobre què hauria de formar part de la motxilla de continguts amb els quals els nostres fills i filles finalitzen l'escolarització obligatòria.

La finalitat d'aquest llibre és justament impulsar i promoure una reflexió sobre el currículum escolar per arribar a un seguit de conclusions i propostes sobre el seu contingut i definició. El seu valor rau, especialment, en la seva perspectiva independent, i en el fet que va més enllà de les urgències que imposa la gestió quotidiana del sistema educatiu.

ÍNDIX: Presentació. INTRODUCCIÓ. 1. El projecte Bàsic: competències bàsiques i sabers fonamentals. PRIMERA PART: EL QUÈ I EL PER A QUÈ EN

L'EDUCACIÓ ESCOLAR. DONAR VEU A LA SOCIETAT PER REPENSAR EL CURRÍCULUM. 2. Les veus de la societat civil: la contribució dels grups de discussió. 3. Quatre mirades i un debat sobre la contribució dels grups de discussió. SEGONA PART: EL QUÈ I EL PER A QUÈ EN L'EDUCACIÓ ESCOLAR. CRITERIS I REFERENTS PER REPENSAR EL CURRÍCULUM. 4. El bàsic imprescindible i el bàsic desitjable: un eix per a la presa de decisions curriculars en l'educació bàsica. 5. Educació bàsica inicial i educació bàsica al llarg de la vida: un eix per a la presa de decisions curriculars a l'educació obligatòria. 6. Els referents curriculars a l'educació bàsica: conflictes i (des)equilibris entre les exigències socials, les necessitats personals i els projectes ideològics. 7. La dimensió global-local en el currículum escolar: Aprendre a navegar en contextos de complexitat diversa i sostenible. 8. Responsabilitats escolars, responsabilitats extraescolars i responsabilitats compartides: els debats entorn dels límits de l'escola i les seves implicacions curriculars. CODA. 9. Criteris per a la concreció i desplegament de polítiques i pràctiques curriculars: algunes recomanacions. ANNEXOS. Referències bibliogràfiques. ■

La gestió de la immigració a l'àmbit local. Reptes i actuacions

Col·lecció Finestra Oberta, 50

Aquest informe encarregat per la Fundació Jaume Bofill actualitza una recerca publicada el març del 2002 amb el títol *Les actuacions municipals a Catalunya en l'àmbit de la immigració*. Com aleshores, aquesta investigació analitza de quina manera l'Administració local està donant respostes a l'arribada i assentament de població nouvinguda als municipis de Catalunya. Observa si els eixos bàsics i les actuacions prioritàries que els respon-

sables locals van marcar a finals dels anys noranta continuen essent les mateixes, si hi ha enfocaments que ja no són vàlids i quines noves actuacions s'han posat en marxa. Intenta detectar les línies de continuïtat i els canvis que s'han produït en relació amb les actuacions locals i en paral·lel a la transformació social d'aquests darrers anys.

ÍNDEX: Introducció. 1. Aspectes que emmarquen i sostenen l'acció local. 2. Les actuacions que es porten a terme a l'àmbit local. 3. La gestió de la diversitat. Annex. Persones entrevistades per a la recerca. ■

Els imams de Catalunya: rols, expectatives i propostes de formació

Jordi Moreras
Col·lecció Informes Breus, 4

Les expressions de l'autoritat religiosa islàmica a Europa i, en concret, la figura dels imams, apareix com un dels exemples més evidents de com els pressupòsits no només han condicionat l'opinió pública respecte a aquests professionals del culte, sinó que també han contribuït a desenvolupar intervencions polítiques al seu voltant. Aquest informe recull un debat entorn als rols dels imams en un context no musulmà; a les expectatives que d'aquestes figures elaboren els col·lectius musulmans i les societats europees pel que fa a les seves funcions socials i comunitàries, i a la formació doctrinal i contextual que els habilita per dur a terme la seva tasca de guiatge cultural. Es tracta de donar un primer pas per obrir un debat respecte l'estatut dels imams a Catalunya, un debat que reclama rigor en els arguments i en els compromisos ciutadans entre els actors comunitaris, polítics, socials, mediàtics i acadèmics. L'informe ofereix el resultat d'un seminari celebrat els dies 8 i 15 de gener de 2007 a l'Aula Provença de la Fundació

Jaume Bofill, amb la participació d'una vintena d'experts.

ÍNDEX: Resum. 1. Introducció: un debat pertinent. 2. Els imams com a figures de forta exposició pública. 3. Els rols i les expectatives. 4. Iniciatives de formació. 5. Propostes. 6. Participants en el seminari. ■

Servidores sense fronteres. La immigració femenina filipina

Grup d'Estudis sobre Sentiments, Emocions i Societat (GESES)
M. Jesús Izquierdo (directora)
Col·lecció Publicacions Digitals, 3

Tenim tan poca cura dels altres que fem de l'atenció a la vida humana un servei i no pas un acte de reciprocitat i solidaritat. La cadena d'externalització de la cura és alhora una cadena de subordinació de les dones i una cadena de mercantilització. Lluny de constituir la base de la solidaritat social, d'un compromís recíproc, se situa als marges de la societat.

Aquesta publicació presenta els resultats d'una recerca orientada no tant a estudiar la migració, com la cura i la manera en què es veu transformada com a resultat del procés de globalització. És també una reflexió sobre la divisió del treball, i com aquesta s'entrecrua amb les desigualtats, atès que és un dispositiu d'externalització dels costos de producció de la vida humana, de l'Estat, les empreses i els homes, cap a les dones, i d'unes dones cap a altres. Finalment, és una reflexió sobre les necessàries transformacions de l'Estat del benestar, si es reconeix a les dones l'estatus de ciutadanes i en conjunt reconeixem el fet que la vida humana només és possible si tenim present la seva precarietat i les moltes atencions que requereix.

ÍNDEX: Introducció. 1. La transformació de les xarxes de cura i provisió amb la globalització. 2. La comunitat filipina a Barcelona. La seva importància en la vida dels i les immigrants filipins. 3. La migració vista pels experts. 4. Cura

i globalització: una visió filipina. 5. La cadena d'externalització de la cura. 6. Els components de cura i de servei quan es globalitza el treball domèstic. 7. El paper de l'Administració espanyola en la definició de les normes i l'organització de les pràctiques de cura. Conclusions. Bibliografia. Descripció del treball de camp. ■

El descobriment del sisè sentit. Usos i sentits del telèfon mòbil entre els adolescents i joves

Isaac González i Ricard Benito
Pròxima publicació per l'Editorial Claret

En aquest estudi s'analitzen els usos del telèfon mòbil més comuns entre adolescents i joves, així com els canvis que la irrupció d'aquesta tecnologia ha produït en les relacions socials, a través de la realització de grups de discussió amb menors, joves, pares i professors. El moment en què la majoria dels menors adquireixen el telèfon mòbil ha quedat fixat al voltant de l'entrada a l'ESO. El mòbil accelera el procés d'adquisició d'autonomia dels adolescents, però alhora en limita el lliandar màxim, ja que passen a estar permanentment connectats als seus pares. En termes generals, el mòbil reconfigura la xarxa relacional dels joves (i dels adults) tot fent més lleugeres les relacions socials pesades, i més pesades les íntimes. Permet fer front de manera distanciada, sense exposar-nos emocionalment o evitant convencions socials incòmodes a les relacions amb les persones que no formen part del nostre entorn íntim. Alhora, fa més presents les obligacions comunicatives amb l'entorn més proper.

ÍNDEX: 1. Introducció. 2. L'adquisició del telèfon mòbil. 3. El context d'ús del mòbil en l'adolescència i la joventut. 4. Els sentits de l'ús del mòbil. 5. El paper del *Messenger*. 6. Els usos preferents del mòbil. 7. L'ús del mòbil i els àmbits de socialització. 8. Conclusions. ■

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
JAUME
BOFILL

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen es poden consultar a la nostra biblioteca dins dels horaris d'atenció al públic. En aquest full també s'indiquen tots aquells treballs dels quals se'n preveu la publicació.

Punt a la i

Núm. 120 / Setembre 2007

L'estat de la immigració a Catalunya. Anuari 2006

Maria Jesús Larios i Mònica Nadal (directores)
Col·lecció Polítiques, 58

Recull en dos volums de les novetats més rellevants en matèria d'estrangeria i d'immigració a Catalunya durant l'any 2006. Des del vessant sociodemogràfic presenta i analitza els fluxos migratoris cap a Catalunya i les dades més recents sobre la població estrangera en diferents àmbits, com són el mercat de treball i l'escola, i des de diferents perspectives, com ara les desigualtats educatives i la segregació residencial, entre d'altres. Des del vessant sociojurídic aborda de manera crítica la normativa vigent així com les implicacions jurídiques i socials de les legislacions d'estrangeria. En aquesta edició es fa un èmfasi especial en la gestió administrativa de l'estrangeria al llarg del 2006. Com a novetat, la informació estadística no es presenta tenint en compte els diferents col·lectius sinó a partir de les xifres d'immigració d'un seguit de ciutats. També s'hi recullen els treballs elaborats per experts que, des d'àmbits diversos i a partir de les dades més actuals, reconstrueixen una imatge acurada de la immigració al nostre país i proposen noves línies de reflexió i d'investigació.

ÍNDEX: Volum I - Anàlisi jurídica i sociodemogràfica. Presentació. VALORACIÓ GENERAL DE L'ANY (Maria Jesús Larios i Mònica Nadal). PRIMERA PART: ANÀLISI SOCIOJURÍDICA. 1. La gestió administrativa de l'estrangeria durant l'any 2006 (Eva Querol i Maria Rieradevall) i Les autoritzacions de residència i treball per compte d'altri (Imma Mata i Maria Rieradevall). 2. La normativa d'immigració i el seu impacte a la ciutat de Barcelona (Ramon Sanahuja). 3. Anàlisi de la transposició a Espanya de la Directiva

2004/38 sobre entrada, lliure circulació i residència de ciutadans de la Unió Europea i els seus familiars a través del Reial Decret 240/2007 (Francina Esteve i Mariona Illamola). 4. Els menors immigrants no acompanyats: estat de la qüestió. La declaració de les defensories del poble sobre la responsabilitat de les administracions públiques (Àngeles de Palma). 5. La protecció del dret a la salut dels immigrants a Catalunya: polítiques d'actuació i recursos de l'Administració sanitària (Mònica Arbeláez). 6. El principi d'igualtat i no discriminació en les prestacions socials als immigrants (Natalia Caicedo). 7. L'impacte a Catalunya de l'arribada de *cayucos* a les illes Canàries (Àgata Sol). SEGONA PART: ANÀLISI SOCIODEMOCRÀFICA. 8. Estructura i dinàmica demogràfica de la població estrangera a Catalunya: canvis recents (Fernando Gil i Andreu Domingo). 9. La immigració romana a Catalunya (Miguel Pajares). 10. L'alumnat estranger a Catalunya (Mònica Nadal). 11. L'alumnat de nacionalitat estrangera en els estudis postobligatoris (Carles Serra i Josep Maria Palaudàrias). 12. La inserció laboral de la població immigrada (Miguel Pajares). 13. Segregació residencial de la població estrangera a Barcelona (2001-2005) (Joan Carles Martori i Karen Hoberg). **Volum II - Recull estadístic i legislatiu.** 14. La població estrangera en els municipis catalans (Fernando Gil i Andreu Domingo). 15. Els drets dels estrangers en breu (Mònica Arbeláez). 16. Normativa i jurisprudència destacada de l'any 2006 (Natalia Caicedo). 17. Resenyes de publicacions recents sobre immigració (Mònica Arbeláez i Sònia Parella). ■

La diversitat cultural a les ràdios i televisions d'Europa i el Canadà

Doris Boira Bueso
Col·lecció Publicacions Digitals, 4

Quin lloc han reservat i reserven avui dia les televisions europees als immigrants i a les minories ètniques? Les televisions europees contribueixen a integrar o a excloure, a destruir els prejudicis o a reforçar-los? Quines lliçons s'extreuen de la més llarga experiència en la gestió de la diversitat d'al-

guns països del nostre entorn? Quin paper pot jugar la societat civil en l'impuls de polítiques actives que millorin la participació de les comunitats immigrades i culturalment diverses als mitjans?

Aquests interrogants són els que mira de respondre aquesta recerca a través del repàs meticulós i alhora panoràmic del tractament de la diversitat cultural als canals de ràdio i televisió públics, privats i comunitaris de diversos països d'Europa i del Canadà a fi d'extreure'n aprenentatges per a la realitat catalana.

ÍNDEX: Introducció. 1. Immigrants i minories culturals a l'audiovisual: el context de la recerca. 2. Informes per països. 3. La diversitat cultural als programes de televisió. 4. Mitjans multiculturals. 5. Mecanismes per promoure la diversitat als mitjans. 6. Conclusions. Bibliografia. Annex: Normativa comparada sobre la diversitat cultural als mitjans audiovisuals (Mònica Duran). ■

Mercat de treball i condicions de treball en immigrants. El cas dels colombians a tres comarques de Barcelona

M. Gertrudis Roa. Tesi de doctorat

Aquest treball es planteja, amb la caracterització dels treballadors i empleadors, tipificar i descriure la relació amb el mercat de treball dels treballadors immigrants colombians a tres comarques barcelonines: Barcelonès, Baix Llobregat i Vallès Occidental. Analitza les condicions de treball i l'índex de precarietat d'aquest col·lectiu, i interpreta nous elements d'anàlisi que incideixen en el comportament dels treballadors immigrants en el mercat de treball. La metodologia emprada ha estat l'aplicació d'una enquesta i

entrevistes amb profunditat. Entre les conclusions a què arriba hi ha que els treballadors immigrants colombians ocupen llocs de treball poc qualificats i menys qualificats que els que ocupaven al país d'origen; que tenen més precarietat laboral que els autòctons, i que se senten més discriminats salarialment. El treball autònom s'oposa a la rigidesa del mercat de treball i constitueix una estratègia d'ascens social.

ÍNDIX: Prefaci. Introducció. PART I. BASES TEÒRIQUES. 1. Aportacions teòriques sobre mercat de treball. 2. Aportacions teòriques sobre condicions de treball i precarietat laboral. 3. Aportacions teòriques sobre immigració laboral internacional. PART II. LA IMMIGRACIÓ A ESPANYA. 4. Immigració laboral a Espanya. PART III. ESTUDI SOBRE EL SEGUIMENT DE MERCAT DE TREBALL DELS IMMIGRANTS COLOMBIANS A BARCELONA. 5. Caracterització dels immigrants i el segment del mercat de treball. 6. Condicions de treball en immigrants. 7. Condicions laborals en immigrants. 8. Precarietat laboral i trajectòries laborals. Conclusions. Bibliografia. Annexos. ■

Ser llatí a l'escola catalana: reflexions al voltant de les identitats, l'aprenentatge de les llengües i el fracàs escolar

Víctor Corona

Aquest treball és el resultat d'una investigació etnogràfica realitzada durant dos anys en un barri de Barcelona. En aquesta etnografia sociolingüística s'hi reuneixen diverses dades: per una banda, consta d'entrevistes recollides en un parc de Barcelona amb joves llatinoamericans que havien abandonat l'escola. Per una altra, s'hi inclouen també grups de discussió amb nois llatinoamericans escolaritzats "en risc" d'abandonar els estudis. També s'ha aconseguit recopilar un altre tipus de material com ara música, redaccions, notes de premsa, que en conjunt donen forma a un gran corpus que intenta respondre tres preguntes bàsiques: 1) com es construeix la identitat llatina, (amb quins procediments i quines categories discursives) i quina relació té amb l'aprenentatge de les llengües?, 2) es tracta d'una identitat que es representa com a compatible amb al-

tres que circulen per l'escola com la de "bon alumne", "alumne integrat", "català" o "castellà"?, i 3) com es categoritzen les llengües en aquest context i quin valor se'ls atorga?

ÍNDIX: 1. Introducció. 2. Objectius, preguntes, context i procediment d'investigació. 3. Justificació. 4. Marc teòric. 5. Des del parc. 6. Des de l'escola. 7. A tall de conclusió. 8. Bibliografia. ■

La recol·locació laboral de treballadores sexuals

Surt-Àrea de Recerca. Daniela Heim, coordinadora

La pròpia existència de la prostitució femenina, així com la falta de drets reconeguts a les persones que s'hi dediquen de manera voluntària, reflecteixen amb molta claredat la situació de desigualtat en què es troben les dones davant dels homes, dins d'un model social en què els drets de ciutadania s'adquireixen a través del treball.

La recerca posa de manifest les principals formes de discriminació i exclusió social que pateixen les treballadores del sexe i proposa noves metodologies d'intervenció per a la inserció laboral del col·lectiu, adreçades a les necessitats de les treballadores sexuals que es trobin en procés de recol·locació laboral, és a dir, aquelles que busquin una feina formalment reconeguda com a tal.

Com a producte final de la recerca, s'ha elaborat un manual per a la inserció laboral (*Manual per a la recol·locació laboral de treballadores sexuals*. Daniela Heim i Eva Puig Durall), en el qual es proposen metodologies diferents a les desenvolupades en la majoria dels dispositius d'inserció, habitualment pensades i dissenyades per treballar amb gent inactiva o parada de llarga duració, que no solen tenir en compte la situació dels qui (com les treballadores del sexe mateixes), fan una activitat que els dona independència econòmica, però que, al mateix temps, les condemna a viure al marge de la legalitat i els drets.

ÍNDIX: Recerca: I. PRESENTACIÓ I METODOLOGIA. II. MARC TEÒRIC. 1. Prostitució o treball sexual?

2. Què diu el Dret? 3. Les polítiques públiques per a la prostitució. 4. Treball sexual i exclusió social. III. ANÀLISI DEL TREBALL DE CAMP. 1. La prostitució segons les treballadores. 2. Les experiències d'exclusió social de les treballadores sexuals. IV. CONCLUSIONS. V. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES, LEGISLATIVES I DOCUMENTALS. **Manual:** 1. Presentació. 2. Dona i mercat laboral. 3. Per què un dispositiu específic d'inserció per a treballadores sexuals? 4. Proposta metodològica. 5. Objectius a assolir pel *Dispositiu Integral per Afavorir la Recol·locació Laboral de treballadores sexuals*. 6. Proposta de circuit marc pel *Dispositiu Integral per Afavorir la Recol·locació Laboral de treballadores sexuals*. 7. Pla d'Inserció Laboral. 8. Annex. Anàlisi de l'ocupabilitat. ■

L'oposició ciutadana a la implantació de centres d'atenció a usuaris de drogues a Catalunya: caracterització i propostes de prevenció i gestió

Grup Igia. Francisco Báez Urbina

La investigació analitza les oposicions ciutadanes a la implantació de centres d'atenció a drogodependents i proposa algunes rutes d'acció per prevenir-les. Amb les declaracions de funcionaris públics i veïns afectats, es caracteritza el problema de cooperació pública-privada que hi ha darrere, els problemes d'interpretació de l'interès general subjacents, i els conflictes locals provocats entre ciutadania i Administració. Les conclusions assenyalen que, donats els impactes negatius que generen els processos d'implantació de béns urbans molestos, aquests béns han de ser implementats participativament, arribant fins i tot a necessitar compensacions materials dirigides als afectats directes (veïns beneficiaris indirectes) de la provisió de béns d'ús col·lectiu per a la ciutat.

ÍNDIX: Presentació. Introducció. PRIMERA PART: EL COMPORTAMENT NO COOPERATIU ENFRONT DE LA PROVISIÓ DE BÉNS PÚBLICS. 1. La perspectiva teoricometodològica: supòsits, conceptes i models. 2. El cas d'estudi: El mecanisme de l'oposició ciutadana a la implantació de CAD a Catalunya. SEGONA PART: LA GESTIÓ DE LA NO COOPERACIÓ EN EL SECTOR DE BÉNS PÚBLICS. 1. La teoria de l'agent-principal. 2. Elements del model aplicats al cas d'estudi: relació d'agència entre representants i representats. 3. Factors condicionants de la cooperació: incentius selectius i estratègies annexes. Conclusions Bibliografia. Annexos metodològics. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa d'algunes de les recerques finalitzades promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Les ressenyes indiquen si les recerques han estat publicades per la Fundació o per una altra entitat, o si se'n preveu la publicació.